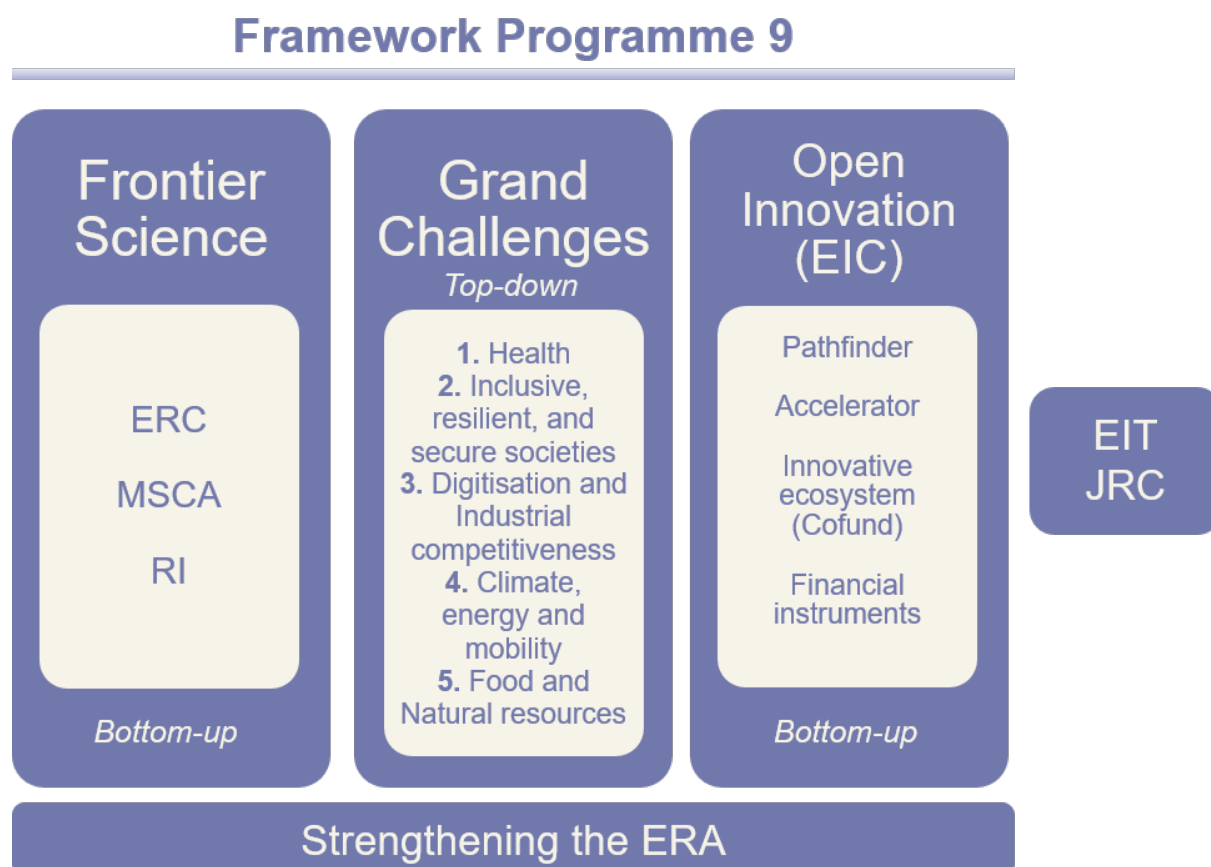

Analys av planeringen inför nästa ramprogram för forskning och innovation – FP9

Denna PM är ett försök att sammanställa det vi fått kännedom om på Brysselkontoret angående planeringen av FP9. Det är således inte någon position från någon part. Vi kan inte ta ansvar för korrektheten i informationen som dessutom ändras kontinuerligt.

Figur 1. Prognos för hur FP9 kommer att se ut. Övergripande kriterier är: Excellence, Impact och Openess.

Frontier Science

Den tidigare så kallade excellenspelaren ser inte ut att genomgå några dramatiska förändringar. Europeiska forskningsrådet, Marie Skłodowska Curie Actions och forskningsinfrastrukturer kommer även fortsättningsvis att ingå i denna del av FP9-strukturen. Däremot kommer FET-programmet (Future and Emerging Technologies) sannolikt inte att finnas kvar som sådant utan snarare integreras i pelare 2 och 3. Andelen av den totala Horisont 2020 budgeten för pelare 1 är som bekant 30%, men om detta också kommer att gälla under FP9 finns det ännu inga uppgifter om.

Grand Challenges

Andra pelaren i FP9 kommer sannolikt att omfatta den tredje pelaren från Horisont 2020 (de sju utmaningarna) samt tre KETs (Key Enabling Technologies: NMPB, ICT och Space) från den andra pelaren i Horisont 2020. De tidigare tio områdena i Horisont 2020 ser nu ut att bli fem utmaningar eller så kallade clusters. För varje utmaning/cluster, exempelvis hälsa, beskriver man:

- Logiken varför insatser behövs och var Europa står idag, t.ex. "Det finns ett starkt åtagande på europeisk nivå att förbättra och skydda hälsa. Europa ligger långt framme men mer förebyggande åtgärder behövs."
- En lista på olika områden där insatser behövs t.ex. "God hälsa genom hela livet". För varje insats beskrivs aktiviteter/tematiken och dess mål (t.ex. "minska konsekvenser av fallolyckor")

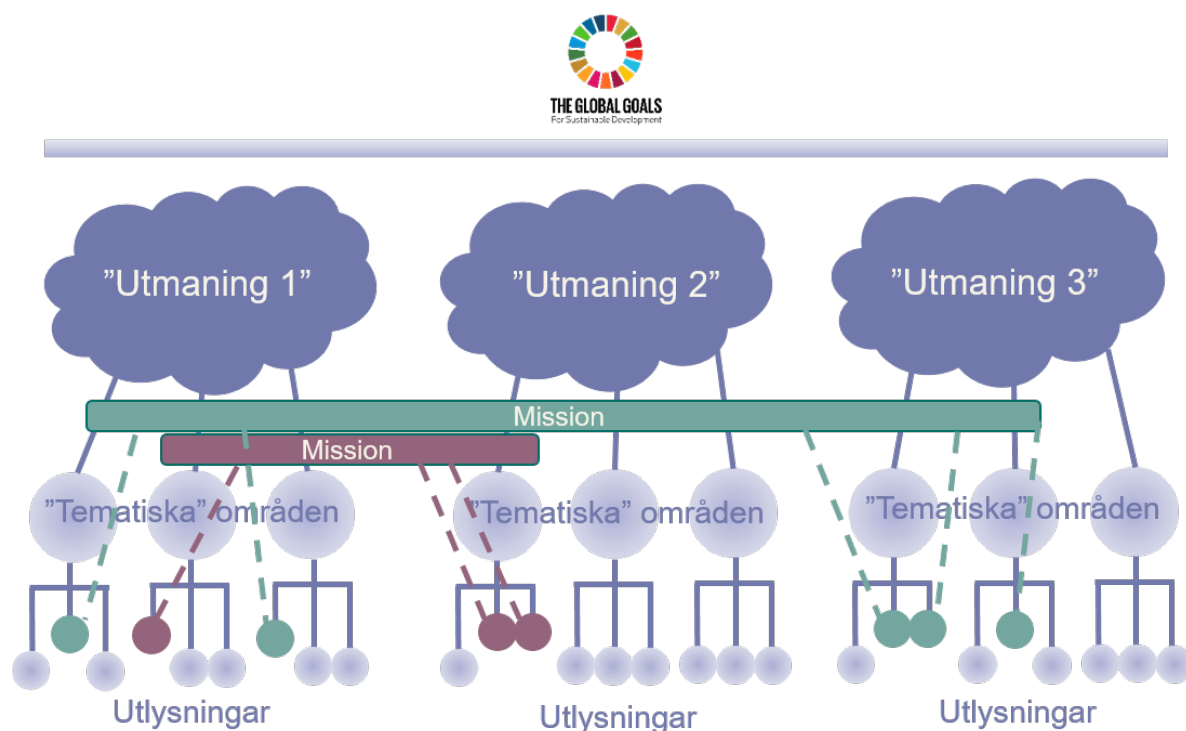
Som framgår av beskrivningen av missions kommer dessa att överlappa flera utmaningar (se figur 2 nedan) och omfatta en del av budgeten (kanske runt 30%). Det betyder att det fortfarande kommer att finnas en betydande del av "vanliga" utlysningar även om partnerskapsprogrammen kommer att ta upp en del av budgeten också. Utlysningarna i denna pelare (inklusive de i Missions) förutses bli mindre föreskrivna än de varit tidigare.

Open Innovation (EIC)

I tredje pelaren kraftsamlar kommissionen för att adressera de utmaningar som finns kring "breakthrough" och marknadsskapande innovation samt scale-up i Europa. Open Innovation kommer sannolikt att innehålla tre delar: European Innovation Council (EIC), support till innovationssystemet och förbättrad tillgång till riskfinansiering.

EIC kommer att delas upp i två instrument. Det ena, Pathfinder, riktar sig till forskningsprojekt (från TRL 2/3 och uppåt) med hög risk som påvisar banbrytande vetenskapliga och teknologiska mål. Det andra, Accelerator, fokuserar på att skala upp företag och ta kunskap till marknaden och som riktar sig till start-ups, SMF och mid-caps med utvecklingsprojekt (TRL 5/6 och uppåt). Pathfinder kommer att finansieras med bidrag (grants) medan Accelerator kommer att erbjuda skräddarsydd blandfinansiering. Inom ramen för "innovative ecosystem", förväntas vi se en cofund tillsammans med nationella myndigheter (potentiellt ett Eurostar 3) men också priser och offentliga upphandlingar.

För att öka tillgången på riskfinansiering i Europa kommer kommissionen under finansiella instrument att bygga vidare på "Access to Risk Finance" och "InnovFin" genom att sätta upp en "equity facility" med bland annat riskkapitalfonder, samt en "debt facility" som kommer tillhandahålla lån och garantier. När det gäller budget har 10–15% nämnts (idag är det runt 4–5 %).

Figur 2. Förklaring av hur utmaningar, missions, tematiska områden och utlysningar (vanliga + missions) hänger ihop inom Grand Challenges-pelaren. Utlysningarna för missions blir annorlunda än de vanliga – mindre föreskrivande och större val av instrument samt någon typ av samordning.

Missions

Missions kommer att tas fram och bli en del av arbetsprogrammen (WP) för FP9, de kommer således inte att definieras i Framework Programme-förslaget. Framework Programme kommer att definiera struktur (inkl. utmaningar) och instrument samt motivera insatser och hur de skall genomföras. Specific Programme kommer utifrån de föreslagna utmaningarna definiera det tematiska innehållet. Specific Programme ligger sedan till grund för utlysningar i WP. Det finns inga uppgifter om antalet missions eller budget men det har talats om 10–15 stycken samt omkring 30% av budgeten inom Challenges-pelaren.

Kommissionen planerar en speciell process för missions:

- Processen för att 'designa' missions skall ta hänsyn till 'co-creation' mellan medlemsländerna, intressenter, medborgarna och andra aktörer.
- Referensgrupper kommer att sättas upp av kommissionen (hösten 2018) med representanter för forskningsinstitutioner, näringslivet, civilsamhället, offentlig sektor, reglerande myndigheter, slutanvändare, investerare etcetera.
- DG RTD kommer att ha interna konsultationer innan man beslutar om ett förslag till mission. Man har antytt att det måste finnas minst tre olika DG inom kommissionen som medverkar i en mission.
- Innan FP9 sätter man upp så kallad 'shadow mission board' (hösten 2019). För varje mission förväntas ett Mission Board samt en externt rekryterad Mission Manager (enligt DARPA-modellen).

- Programkommittéerna för FP9 avger yttrande om dessa som en del av WP (under 2020).
- Till sist blir det utlysningar för respektive mission. Skillnaden mellan dessa utlysningar och andra blir att de sannolikt kan komma att innehålla möjlighet till flera olika instrument som bidrag, priser, upphandling och möjlighet att se över lagstiftning som hindrar innovationer. Utlysningar skall också vara mindre föreskrivande (topic-beskrivningen) än varit fallet i Horisont 2020. Eventuellt kan utlysningarna ske i flera steg för att ta hänsyn till att exempelvis ett steg är mer Fol och ett annat mer implementering.

Kriterier för missions

I den rapport som Moedas rådgivare Mariana Mazzucato publicerade i slutet på februari beskriver hon de kriterier hon anser viktiga för att välja ut missions. De här stämmer i mångt och mycket överens med de resonemang som tjänstemän och rådgivande grupper inom kommissionen (se RISE-gruppens och ESIR:s rapport) har fört fram under det senaste halvåret. En mission kommer således sannolikt att behöva uppfylla följande kriterier:

- Sätter riktningen för och bidrar till utformningen av EU:s politiska agenda för att lösa globala samhällsutmaningar och därigenom bidrar till ERA.
- Är inspirerande och har en bred relevans för samhället och är lätt att kommunicera till och engagerande för medborgarna.
- Har en genombrotts/transformerande potential för forskning, teknologi, industrin eller samhället. Kan påskynda framstegen i utvecklingen av teknik för att öka dess samhällliga påverkan och/eller driva systemförändringar.
- Har en tydlig riktning, är mätbar, tidsbunden samt lösningsorienterad i.e. visar hur man konkret kan tackla utmaningar samt gör det möjligt att inom lämplig tidsram kunna avgöra i vilken utsträckning man har uppnått uppsatta mål.
- Har en hög ambitionsnivå men också realistiska forsknings- och innovationsmål.
- Är tvärvetenskaplig och sektorsövergripande samt kan mobilisera flera aktörer inom forsknings- och innovationskedjan: akademi, näringsliv, offentlig sektor och inte minst användare.
- Tillåter en viss grad av misslyckande och oförutsedda resultat, innovativa lösningar och/eller positiva sideeffekter.
- Tillåter flera bottom-up lösningar för att nå uppsatta mål.
- Har rätt grad av granularitet, inte lika breda som globala utmaningar men heller inte lika snäva som enskilda forskningsprojekt eller utlysningar. FN:s hållbarhetsmål är övergripande kriterier men inte tillräckliga i granularitet.
- Man har talat om två typer av missions. En som adresserar lösbara utmaningar med identifierade mål, såsom "en man på månen" med mission Apollo Program, och en som adresserar utmaningar där lösningar inte är kända såsom cancer med mission "long-term survival of three out of four cancer patients".

Strengthening the ERA

Breddat deltagande fanns inte med i kommissionens ursprungliga förslag till nuvarande ramprogram utan tillkom under förhandlingen i rådet och Europaparlamentet (EP). Det är mycket troligt att kommissionen kommer att föreslå en fortsättning (Spreading Excellence) men med hänsyn till erfarenheter från H2020. Det kommer också sannolikt att finnas en del för 'policy support' avseende stöd till förstärkning av det europeiska forskningsområdet (ERA).

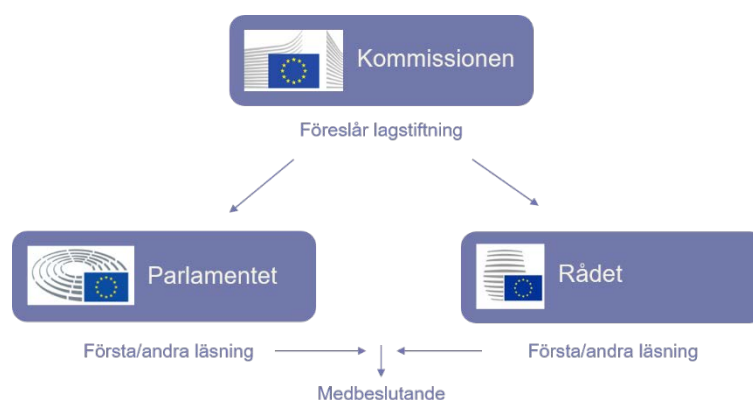
Vissa delar av "Science with and for Society" (Swafs) kan komma att ingå i denna horisontella del.

Partnerskapsprogrammen

Partnerskapsprogrammen (PP) är ett samlingsnamn för P2P (ERANET, JPI, artikel 185) och PPP (JTI/artikel 187, cPPP). Under ERAC-arbetet ingår också EIT-KICs samt FET Flagships i samlingsnamnet PP. En arbetsgrupp inom ERAC arbetar just nu med att ta fram kriterier för dessa i FP9: processen för hur de ska tas fram, hur landskapet ska rationaliseras och hur implementeringen skall ske. Kommissionens strävan är att artikel 185 och 187 endast skall användas då man inte kan göra det man vill i ramprogrammet genom ett nytt mer flexibelt ERANET Cofund eller cPPP. Dessutom avser man oftare använda CSA, t.ex. till JPI för att ge administrativt stöd där deltagande länder själva står för finansieringen av projekten. Problemet idag är att det inte finns någon koordinerad process för att ta fram förslag på PP. Det är en orsak till att det blivit ett "förvirrat landskap" med många initiativ som dessutom överlappar varandra, vilket bland annat är markant inom hälsa. Därför planeras det för att sätta upp en speciell process för PP liknande den som planeras för missions. Det behövs också en samordning mellan de här två processerna (PP och missions) eftersom man ser PP som en del i att genomföra missions.

Tidsplan

Kommissionen beräknas presentera budgeten för hela perioden (MFF) efter 2020 i början av maj månad i år och sedan kommer de olika sektorsförslagen däribland programmet för FoU (Framework Programme, Specific Programme, Rules for Participation) i månadsskiftet maj-juni. Därefter startar den formella beslutprocessen som skall mynna ut i att rådet och EP gemensamt kommer överens om ett ändrat förslag (se figur 3). Detta är en process som normalt nästan tar två år. Det som gör processen komplicerad denna gång är valet till EP i maj 2019 samt en ny EU-kommission under hösten 2019¹. Österrike har ordförandeskapet från 1 juli 2018 och de har som ambition nå en så kallad 'general

Figur 3. EU:s ordinarie beslutsprocess

om ett ändrat förslag (se figur 3). Detta är en process som normalt nästan tar två år. Det som gör processen komplicerad denna gång är valet till EP i maj 2019 samt en ny EU-kommission under hösten 2019¹. Österrike har ordförandeskapet från 1 juli 2018 och de har som ambition nå en så kallad 'general

¹ Under själva förhandlingen är kommissionens uppgift i första hand att 'facilitera' förhandlingen. De kan dock motsätta sig ändringar genom att 'hota' med att dra tillbaka förslaget.

approach' det vill säga en överenskommelse i rådet i avvaktan på att EP blir klar med första behandlingen. Därefter startar en informell "trilogue" för att nå en överenskommelse. Det finns vissa ambitioner inom kommissionen att hela den processen skulle kunna bli klar våren 2019 under Rumäniens ordförandeskap, men sannolikt är det inte möjligt. Det blir då ett glapp i förhandlingen från våren 2019 fram till hösten 2019 när ett nytt EP och en ny kommission är på plats. Därefter har man således ett år att nå en överenskommelse. Det tillkommande problemet är att ett nytt EP kan komma att ha andra synpunkter än föregående EP och kan försvåra överenskommelsen med rådet.

Parallellt med denna beslutsprocess måste kommissionen påbörja planeringen av de första arbetsprogrammen senast hösten 2019.

Kommande ordförandeskap i rådet: 2018 (Bulgarien, Österrike), 2019 (Rumänien/Finland), 2020 (Kroatien, Tyskland).

Referenslista

Konsultationer

EU:s [konsultation](#) för det fleråriga budgetprogram MFF (Multiannual Financial Framework) där budgeten för FP9, pågår fram till 8 mars,

[Enkät](#) för inspel kring missions, pågår fram till 3 april.

Rapporter/artiklar om FP9

Mariana Mazzucato (2018) "[Mission-oriented research and innovation in the European Union](#)"

Expert group on the Economic and Societal Impact of Research (ESIR) (2017) "[Towards a Mission-Oriented Research and Innovation Policy in the European Union – An ESIR Memorandum](#)"

European Commission RISE-group (2018) "[Mission-oriented Research and Innovation Policy: A RISE Perspective](#)"

Science Business (8 feb 2018) "[Commission floating new ideas for the next framework programme](#)"

Dan Andréé, Senior rådgivare Vinnova, "[Mission possible – how next EU research programme can be challenge-led](#)" artikel publicerad i Science Business 13 februari 2018

[Evolution and key data from FP1 to Horizon 2020 in view of FP9](#), EPRS | European Parliamentary Research Service, September 2017.

[EU framework programme processes, Adoption, implementation, evaluation](#). EPRS | European Parliamentary Research Service, January 2018.

FP9 positioner från 'europeiska organisationer'

[EARTO](#) [EUA](#) [BusinessEurope](#)

[LERU](#) [The Guild](#) [Science Europe](#)